

Manus

Världens stora städer

Los Angeles

Många kallar den här stan för världens huvudstad. Det är inte riktigt sant men det är utan tvekan filmindustrins huvudstad tack vare studior och filmstjärnor i stadsdelar som Hollywood, Beverly Hills och Santa Monica.

L. A. som Los Angeles ofta kallas, eller City of Angels är en av världens så kallade megastäder, alltså städer med mer än 10 miljoner invånare.

Vinjett

Säger någon Los Angeles så tänker man nästan automatiskt på de långa sandstränderna i Santa Monica eller Venice beach. Eller på någon glamourös filmpremiär uppe på Hollywood Boulevard. Eller varför inte på de lyxiga villorna i Beverly Hills? Men Los Angeles är mycket mer än så. Här bor drygt 15 miljoner människor i det man kallar "metropolitan area" eller stor-Los Angeles. I själva kärnan, City of Los Angeles, bor drygt 3 miljoner invånare.

Los Angeles ligger vid Stilla Havet men det är relativt nära både till öken och bergskedjor. Mojaveöknen når man på någon dryg timma från Downtown LA och på några få timmar kan man få utmärkt skidåkning i bergskedjan Sierra Nevada.

Tongva är namnet på den ursprungsbefolkning som var en av de första fast bosatta folkgrupperna i det som idag är Los Angeles. Här tror man att det levde mellan 5 och 10 000 av Tongva-folket när spanjorerna första gången i mitten av 1500-talet nådde nuvarande Kaliforniens stränder. Drygt tvåhundra år senare, under 1770-talet startade en fördrivning av Tongvas och många av ursprungsbefolkningens medlemmar gick under på sjukdomar, svält och kolonistörernas hårda villkor.

Los Angeles historia efter detta kan delas in i den spanska perioden mellan 1771 och 1821 samt den mexikanska mellan 1821 och 1847. Därefter överlämnades området till Förenta Staterna eller "United States of America". Många tror att Los Angeles, är Kaliforniens huvudstad men så är det inte. Statens huvudstad är Sacramento. Däremot är Los Angeles Kaliforniens största stad och grundades redan under den spanska perioden, nämligen 1781.

Nu lämnar vi den tidiga historien och kastar oss ut i det myllrande folklivet. Till skillnad från t ex New York är den här staden filmens och bilarnas förlovade stad. I New York är det fullt av folk på trottoarer och övergångsställen och med en väl utbyggd tunnelbana är det människor precis överallt. I Los Angeles däremot åker man bil. Det finns visserligen folk på trottoarerna i vissa delar av Beverly Hills, i Downtown och på strandpromenaden i Venice, men i övrigt åker man alltid bil.

Som vi nämnde tidigare och som de flesta vet är Los Angeles den internationella filmindustrins huvudstad. Det började tidigt under 1900-talet på stumfilms tidens tid. Och redan då växte filmstjärnekulten med Charlie Chaplin, Buster Keaton och Lillian Gish i spetsen. Numera är det superhjältar, actionhjältar och romantiska komedier som drar publik till de stora biokomplexen. Flera kända filmstjärnor har under åren

bytt skådespelarkarriären mot politiken. Ronald Reagan blev 1981 USA:s president och Terminatorstjärnan Arnold Schwarzenegger blev guvernör just här i Kalifornien.

Men Los Angeles är inte bara stränder, bilar och filmstjärnor. Här finns många välrenommerade skolor och utbildningsinstitut. Ett av de mest kända är UCLA. Det står för University of California at Los Angeles samt California Institute of Technology, Caltech. Nordost om centrala Los Angeles. Som sett inte mindre än 33 Nobelpristagare i sina elevkullar.

Alla vet att bra utbildning ofta leder till intressanta jobb t.ex inom elektronikbranschen eller flygindustrin som är väl etablerad här. Eller varför inte inom den omfattande turistnäringen. Tidigt växte också en oljeindustri fram och fortfarande ser man oljeborren jobba när man åker från Hollywood till flygplatsen. En syn vi nordbor inte är så vana vid.

Dessutom finns det flera intressanta museer i Los Angeles, inte minst Museum of Contemporary Art. Getty Center och Griffith Observatory. Värt att notera är också att Los Angeles har en i många avseenden varierande och stilbildande arkitektur. Det gäller bl a de influenser som skvallrar om det mexikanska inflytandet över bebyggelsen i vissa delar av Los Angeles.

Vårt korta besök i änglarnas stad är över och vi fick inte en enda filmroll så vi fortsätter istället vår upptäcktsfärd till någon annan av världens stora städer.

©2018 Roger Persson